80. rocznica Powstania w Getcie Warszawskim

19 KWIETNIA – 16 MAJA 1943 R.
POWSTANIE W GETCIE WARSZAWSKIM

Getto warszawskie to wydzielona przez Niemców podczas II wojny ?wiatowej, otoczona murami cz??? miasta, w której zmuszeni byli zamieszka? jej ?ydowscy mieszka?cy. Na obszarze ok. 307 hektarów przebywa?o ok. 450 tysi?cy osób. Getto istnia?o od 16 listopada 1940 do 16 maja 1943 roku.

Plany niemieckie, co do przebywaj?cej w getcie ludno?ci, nie by?y pocz?tkowo jasne. Panuj?ce w getcie przeludnienie, g?ód, z?e warunki sanitarne i szerz?ce si? choroby zaka?ne by?y przyczyn? ogromnej ?miertelno?ci mieszka?ców. Oblicza si?, ?e w latach 1940 – 1942 zmar?o w getcie ok. 100 tysi?cy osób.

W lipcu 1942, po podj?tej na konferencji w niemieckim miasteczku Wannsee decyzji o zag?adzie europejskich ?ydów, Niemcy rozpocz?li w warszawskim getcie tak zwan? Wielk? Akcj? Likwidacyjn?. W jej wyniku wywieziono do obozu ?mierci w Treblince ok. 300 tysi?cy osób.

Po Wielkiej Akcji Likwidacyjnej pozosta?o w getcie oko?o 60 tysi?cy osób. Do drugiej akcji wysiedle?czej dosz?o w styczniu 1943 roku. Wywo?a?a ona pierwszy opór zbrojny w getcie: bojowcy pod dowództwem Mordechaja Anielewicza zaatakowali konwój niemiecki, prowadz?cy ?ydów na Umschlagplatz – miejsce sk?d odchodzi?y transporty do Treblinki. 19 kwietnia 1943 roku oddzia?y niemieckie wkroczy?y do getta w celu dokonania jego ostatecznej likwidacji. Niespodziewanie dla siebie napotkali opór ?ydowskich bojowców, którzy zmusili wojska niemieckie do poddania si?.

W powstaniu w getcie warszawskim wzi?li udzia? cz?onkowie dwóch organizacji: ?ydowskiej Organizacji Bojowej i ?ydowskiego Zwi?zku Wojskowego. Si?y bojowców liczy?y oko?o 1000 – 1500 osób, nie b?d?cych ?o?nierzami i s?abo uzbrojonych. Po stronie niemieckiej stan??o 2000 ?o?nierzy dysponuj?cych pojazdami pancernymi i broni? chemiczn?. Mimo znacz?cej przewagi niemieckiej bojowcy bronili si? prawie miesi?c. Za dzie? zako?czenia powstania w getcie przyjmuje si? 16 maja 1943 roku, kiedy to na rozkaz kieruj?cego niemieckimi si?ami Jürgena Stroopa, wysadzono w powietrze Wielk? Synagog? stoj?c? przy ulicy T?omackie.

Zgodnie z raportem Jürgena Stroopa, w getcie warszawskim podczas powstania przebywa?o ok. 56 tys. ?ydów. Blisko 7 tys. z nich Niemcy zamordowali na miejscu, a niemal 7 tys. wywieziono do obozu zag?ady w Treblince. Z kolei ok 6 tys. ?ydów zgin??o w trakcie walk. Niemal 36 tys. pozosta?ych wywieziono do obozów pracy i koncentracyjnych na terenie Generalnego Gubernatorstwa.

Powstanie w getcie warszawskim by?o pierwszym zbrojnym ?ydowskim powstaniem miejskim w okupowanej Europie. By?o tak?e jednym z dwóch powsta?, które wybuch?o podczas II wojny ?wiatowej w Warszawie. Tym drugim by?o Powstanie Warszawskie z 1 sierpnia 1944 roku.

ŁĄCZY NAS PAMIĘĆ